

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Лісова політика»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність **187 Деревообробні та меблеві технології**
Освітня програма «Деревообробні та меблеві технології»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання: денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

доцент, канд. екон. наук Павліщук Оксана Петрівна
pavlishchuk_o@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1313>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Лісова політика» є набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та реалізації державної політики в галузі лісових відносин, спрямованої на ефективну охорону, збереження, відтворення та збалансоване використання лісових ресурсів.

Вивчення дисципліни «Лісова політика» сприятиме: розширенню світогляду студентів стосовно суті лісової політики, її принципів, цілей, завдань та основних компонентів; поглибленню знань стосовно елементів лісополітичної субсистеми, через які відбувається реалізація інтересів щодо лісу; набуттю теоретичних знань та формуванню практичних вмінь щодо розроблення та реалізації ефективної системи інструментів лісової політики; поглибленню теоретичних знань щодо сутності та завдань державного регулювання й управління у сфері лісових відносин, повноважень різних органів влади та їх функцій у формуванні й реалізації лісової політики; розширенню теоретичних знань та поглибленню практичних вмінь щодо управління лісами на засадах сталого розвитку та механізму практичної реалізації відповідних йому підходів, а також щодо механізму участі громадськості у формуванні та реалізації лісової політики.

Інтегральна компетентність ОП (ІК): здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в професійній, освітній, науковій, дослідницькій та інноваційній діяльності, пов'язані з виробництвом продукції деревообробки, меблів та виробів з деревини, дослідженнями деревини, деревинних та недеревинних матеріалів, а також досліджувати, проектувати та впроваджувати відповідні ресурсоощадні та екологічнобезпечні технологічні процеси, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності ОП (ЗК):

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК07. Здатність розробляти та управляти проектами.

Фахові (спеціальні) компетентності ОП (ФК):

ФК4. Здатність формулювати нові гіпотези та наукові і виробничі задачі в деревообробній та меблевій галузях, вибирати належні методи, способи та методики для їх розв'язку з урахуванням наявних та потенційних ресурсів.

ФК5. Здатність аналізувати існуючі процеси виробництва, проектувати і впроваджувати нові ефективні процеси деревообробних та меблевих виробництв.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН12. Уміти застосовувати вимоги вітчизняних та міжнародних нормативних документів щодо формулювання та розв'язання наукових та науково-технічних задач з розробки, виготовлення, випробування, сертифікації, утилізації продукції деревообробних

та меблевих виробництв, створення та застосування ефективних технологій їхнього виготовлення.

ПРН13. Уміти розраховувати еколого-економічну ефективність виробництва продукції деревообробних та меблевих виробництв.

ПРН15. Забезпечувати належні умови праці, а також організовувати і навчати виробничий персонал вимогам охорони навколишнього середовища при роботі з шкідливими матеріалами.

ПРН16. Розробляти і реалізовувати заходи з підвищення ефективності виробництва і з урахуванням його безпечності та екологічності, що спрямовані на скорочення витрат сировини і матеріалів, зниження трудомісткості продукції та енергозатрат, підвищення продуктивності праці.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
2 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Вступ. Теоретичні засади лісової політики	2/2	Знати визначення і зміст поняття «лісова політика»; розуміти місце та складові лісової політики України в контексті державної політики; знати та аналізувати історію розвитку лісової політики за кордоном та в Україні; знати сутність та мету різних рівнів лісової політики та відповідні їм засоби реалізації цілей; знати сучасний стан лісів світу та розуміти світові тенденції у сфері економічного розвитку та збереження довкілля; знати сучасний стан розвитку деревообробної галузі, її проблеми та перспективи; розуміти сутність державного регулювання у сфері лісових відносин та знати його інструменти.	Виконання практичної роботи «Лісова політика в контексті світових тенденцій у сфері економічного розвитку та збереження довкілля» та її захист. Виконання самостійної роботи щодо оцінювання стану лісів світу на основі даних FAO та визначення пріоритетів міжнародного рівня лісової політики.	9
Тема 2. Основні принципи, компоненти, цілі та задачі лісової політики	2/2	Розуміти, хто є суб'єктами лісової політики та знати їхні інтереси щодо лісів і ведення лісового господарства; знати та вміти застосувати принципи лісової політики; знати компоненти лісової політики та засоби їх практичної реалізації;	Виконання та захист практичної роботи «Основні поняття лісового законодавства. Узагальнення лісової законодавчої бази». Виконання самостійної роботи щодо аналізу лісової стратегії Європейського Союзу, а	9

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		<p>вміти формувати цілі та задачі лісової політики; розуміти умови реалізації цілей та задач лісової політики в Україні у розрізі загально-державних пріоритетів України, ресурсно-економічних, екологічних та соціальних чинників; орієнтуватись у нормативно-правовій базі з питань лісів, розуміти та вміти трактувати основні поняття лісового законодавства; розуміти вплив законодавства ЄС з питань законності походження деревини та уникнення знеліснення й деградації лісів на підприємства лісової та деревообробної галузі України; вміти приймати рішення задля належного правозастосування вимог нормативно-правових актів, пов'язаних із діяльністю підприємств лісової та деревообробної галузей.</p>	<p>також європейського законодавства щодо законності походження деревини та уникнення знеліснення й деградації лісів.</p>	
<p>Тема 3. Інструменти лісової політики</p>	<p>2/2</p>	<p>Знати сутність і типологічну характеристику інструментів лісової політики України; знати особливості європейської класифікації інструментів лісової політики; вміти аналізувати сильні та слабкі сторони чинної системи інструментів лісової політики України; вміти обґрунтовувати доцільність та застосовувати на практиці інструменти лісової політики для реалізації її цілей та задач; розуміти сутність інструментів системи контролю руху деревини в Україні як засобів підтвердження законності лісозаготівель та стеження за просуванням лісопродукції ланцюгом постачання.</p>	<p>Виконання та захист практичної роботи «Аналіз інструментів лісової політики України». Виконання самостійної роботи щодо аналізу інструментів лісової політики в галузі екологічного, фінансового та соціального права. Виконання самостійної роботи щодо законодавчого забезпечення єдиної державної системи електронного обліку деревини та застосування сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів.</p>	<p>9</p>
<p>Тема 4. Роль і функції держави у форму-</p>	<p>2/2</p>	<p>Розуміти роль держави у забезпеченні умов для розвитку лісової та</p>	<p>Виконання практичної роботи «Державне регулювання та управ-</p>	<p>8</p>

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
ванні та реалізації лісової політики		<p>деревообробної галузей;</p> <p>знати перелік та сутність функцій держави у формуванні та реалізації лісової політики;</p> <p>знати принципи формування державних інституцій, відповідальних за ліси;</p> <p>вміти аналізувати розподіл державних функцій у сфері управління лісами в Україні;</p> <p>знати особливості різних моделей управління державними лісами (комплексної, роздільної, передачі повноважень);</p> <p>знати повноваження органів законодавчої та виконавчої влади у сфері лісових відносин та вміти з урахуванням цього приймати ефективні управлінські рішення;</p> <p>знати етапи реформування організаційної структури державних органів управління та господарювання в лісовій галузі країн із перехідною економікою;</p> <p>розуміти пріоритети реформування системи управління лісами та лісовим господарством України;</p> <p>знати міжнародний досвід формування системи управління лісами і лісовим господарством.</p>	<p>ління у сфері лісових відносин. Повноваження органів законодавчої та виконавчої влади у сфері лісових відносин» та написання тестового контролю за її результатами.</p> <p>Виконання самостійних завдань щодо аналізу міжнародного досвіду формування системи управління лісами і лісовим господарством.</p>	
Модуль 2				
Тема 5. «Сталий розвиток» та принципи управління лісами на засадах сталого розвитку	2/2	<p>Знати сутність поняття «сталий розвиток», а також екологічні, економічні, соціальні та політичні аспекти сталого розвитку;</p> <p>розуміти глобальні цілі сталого розвитку та відповідно орієнтуватись у стратегічних пріоритетах лісової політики України;</p> <p>знати сутність концепції управління лісами на засадах сталого розвитку, чинники її формування та пріоритети;</p> <p>знати принципи управління</p>	<p>Виконання та захист практичної роботи «Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку: екологічний, економічний та соціальний аспекти» (на основі інформаційного постеру).</p> <p>Виконання самостійної роботи щодо формування концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в рамках європейських</p>	12

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		<p>лісами на засадах сталого розвитку;</p> <p>знати критерії та індикатори управління лісами на засадах сталого розвитку як інструмент лісової політики та вміти їх застосовувати на практиці;</p> <p>розуміти міжнародні зобов'язання України в контексті забезпечення управління лісами на засадах сталого розвитку;</p> <p>вміти забезпечувати імплементацію концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в систему управління лісами та лісогосподарювання в Україні.</p>	<p>ініціатив щодо охорони та захисту лісів Європи. Виконання самостійної роботи щодо аналізу стратегічних пріоритетів лісової політики України у розрізі екологічних, економічних та соціальних складових.</p>	
<p>Тема 6. Лісова сертифікація як ринковий інструмент лісової політики</p>	<p>2/2</p>	<p>Знати сутність понять «сертифікація», «стандарт», «лісова сертифікація»;</p> <p>розуміти передумови розвитку лісової сертифікації;</p> <p>знати, хто є сторонами процесу оцінювання відповідності;</p> <p>розуміти типологічну характеристику та значення лісової сертифікації як інструменту лісової політики;</p> <p>розуміти типову структуру процесу лісової сертифікації;</p> <p>розрізняти характерні риси та базові елементи міжнародних схем лісової сертифікації (FSC, PEFC);</p> <p>знати сутність, структуру та основні вимоги чинних стандартів лісової сертифікації, що застосовують в Україні, в частині системи ведення лісового господарства;</p> <p>знати сутність, структуру та вимоги щодо сертифікації ланцюга постачання лісопродукції за міжнародними схемами, зокрема, FSC;</p> <p>вміти застосовувати вимоги лісової сертифікації у прийнятті управлінських та виробничих рішень на</p>	<p>Виконання та захист практичної роботи «Загальні вимоги щодо сертифікації ланцюга постачання за схемою FSC». Виконання самостійної роботи щодо інструментів аналізу ринку лісопродукції на основі даних FAO.</p>	<p>11</p>

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		підприємствах лісової та деревообробної галузі; знати сучасний стан та розуміти перспективи розвитку лісової сертифікації в Україні.		
Тема 7. Участь громадськості у процесі прийняття рішень щодо управління лісами та лісо- вим госпо- дарством	3/3	<p>Розуміти актуальність участі громадськості у формуванні та реалізації лісової політики; знати, вміти трактувати та забезпечувати практичну реалізацію вимог законо- давства України щодо доступу громадськості до інформації, що стосуються лісів та ведення господарства; знати та вміти трактувати вимоги законодавства щодо участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, у т. ч. участі у прийнятті рішень щодо лісів та ведення господарства; розуміти форми та засоби участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, у т. ч. участі у прийнятті рішень щодо лісів та ведення господарства; вміти забезпе- чувати практичну реалізацію таких засобів у прийнятті рішень; знати міжнародний досвід громадського лісогоспо- дарювання; вміти забезпечувати належну комунікацію із заці- кавленими сторонами щодо питань, пов'язаних із діяльністю підприємств лісової та деревообробної галузей; вміти забезпечувати належну взаємодію із громадськістю відповідно до вимог лісової сертифікації.</p>	<p>Виконання практич- ної роботи «Участь гро- мадськості у здійсненні державної регуляторної політики». Виконання самостійної роботи щодо аналізу відпо- відальності за пору- шення лісового законо- давства. Виконання самостійної роботи щодо аналізу міжнародного досвіду громадського лісогоспо- дарювання. Опрацювання заходів «public relation» для підприємств дерево- обробної галузі.</p>	12
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Практичні та самостійні роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу, оформлені згідно з чинним ДСТУ. У випадку виявлення взаємного копіювання робіт студентами й відправлення їх на перевірку, такі роботи не підлягають оцінюванню та надалі повторно мають бути виконані студентами відповідно до нового індивідуального завдання.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (у т.ч. в онлайн формі) за погодженням із адміністрацією.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів, заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Київ : Преса України, 1997. 80 с.
2. Лакида П. І., Павліщук О. П., Карпук А. І., Кравець П. В. Лісова політика : навч. посіб. Корсунь-Шевченківський : ФОП Майдаченко І. С., 2019. 227 с.
3. Лакида П. І., Павліщук О. П., Кравець П. В. Лісова політика : підручник. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2021. 280 с.
4. Лісова політика: теорія і практика : монографія / Синякевич І. М. та ін. ; за ред. І. М. Синякевича. Львів : ЛА «Піраміда», 2008. 612 с.
5. Лісовий Кодекс України : постанова Верховної Ради України від 21.01.94 р. № 3852-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
6. Синякевич І. М., Дейнека А. М., Соловій І. П. Лісова політика : підручник / за ред. І. М. Синякевича. Київ : Знання, 2013. 323 с.
7. Синякевич І. М. Лісова політика : підручник. Львів : ЗУКЦ, 2005. 224 с.

Додаткові джерела

1. Довідник з лісового фонду України за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року. Ірпінь, 2012. 130 с.
2. Екологізація лісокористування в контексті подолання глобальних екологічних загроз : монографія / Синякевич І. М. та ін. ; за ред. І. М. Синякевича. Львів : Камула, 2014. 592 с.

3. Інституційна розбудова лісової сертифікації в Україні / Кравець П. В. та ін. ; за ред. П. В. Кравця. Київ : ННЦ ІАЕ, 2009. 250 с.
4. Карпук А.І. Економічне регулювання лісокористування в ринкових умовах : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня». 2012. 492 с.
5. Лакида П. І., Кравець П. В. Лісова політика України в перехідний період: проблеми та стратегія. Аграрна наука і освіта. Київ, НАУ. 2001. Т. 2. № 1–2. С. 95–99.
6. Лісова політика України. Умови реалізації та пріоритети / М. Попков та ін. Правозастосування в лісовому господарстві України. 2013. URL: http://lespravо.com.ua/art/325-Lisova_politika_Ukraini._Umovi_realizacii_ta_prioriteti/.
7. Массей Е. Досвід Європейського Союзу в адаптації до зміни клімату та застосування його в Україні : матеріали проєкту «Сценарії зміни клімату та безпеки в регіоні Східної Європи», 2012 р. 40 с. URL: <http://www.osce.org/uk/ukraine/104020?download=true>.
8. Павліщук О. П., Кравець П. В. Взаємодія із зацікавленими сторонами згідно з FSC національним стандартом системи ведення лісового господарства для України. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*. 2020. Vol. 11. № 1. Р. 55–65. URL: <https://doi.org/10.31548/forest2020.01.055>.
9. Павліщук О. П., Кравець П. В. Стратегічні пріоритети лісового господарства України в контексті «зеленої» економіки. *Економічний простір*. 2015. № 103. С. 227–238.
10. Павліщук О. П., Сторчоус О. В. Лісова сертифікація за вимогами FSC національного стандарту для України: можливості для зацікавлених сторін : практ. посібн. URL: <https://ua.fsc.org/ua-uk/forest-management-certification>.
11. Підліснюк В. Сталий розвиток суспільства: 25 запитань та відповідей : посіб. Київ : Поліграф-експрес, 2001. 28 с.
12. Поляков М. О. Права власності як засіб лісової політики. *Науковий вісник НАУ*. Київ : НАУ, 2000. № 25. С. 88–94.
13. Полякова Л. В. Моделі управління державними лісами. URL: <https://ekoinform.com.ua/?p=5208>.
14. Проблеми доступу місцевого населення до лісових ресурсів та незаконні рубки в лісах Карпат і Західного Полісся : монографія / Чернявський М. В. та ін. ; за ред. М. В. Чернявського, І. П. Соловія, Я. В. Геніка. Львів : Зелений Хрест, Ліга-Прес, 2011. 256 с.
15. Самоплавський В. І. Лісове господарство України на зламі тисячоліть. *Науковий вісник НАУ*. Київ : НАУ, 2000. № 25. С. 11–19.
16. Соловій І. П. Політика сталого розвитку лісового сектора економіки: парадигма та інструменти : монографія. Львів : РВВ НЛТУ України, ТзОВ «Ліга-Прес», 2010. 368 с.
17. Сталий розвиток лісового господарства в Україні. URL: <http://sfmu.org.ua>.
18. Стратегічний план розвитку лісового сектору України : матеріали українсько-шведського проєкту. Київ, 2000. 80 с.
19. Таллерт Л., Полякова Л. Організація роботи з громадськістю у лісовому господарстві : метод. посіб. Київ : Атіка, 2008. 140 с.
20. Участь громадськості в управлінні лісовим господарством : практ. посібн. / П. В. Кравець та ін. ; за ред. П. В. Кравця. Київ : Компринт, 2012. 56 с.
21. Як громади управляють лісами. Досвід громадського лісогосподарювання у різних країнах світу. Львів : ТОК «Галицька видавнича спілка», 2010. 63 с. URL: http://www.forza.org.ua/sites/default/files/communityforestry_ukrweb.pdf.
22. Adaptive forest management in Central Europe: Climate change impacts, strategies and integrative concept / A. Bolte, Ch. Ammer, M. Lof and other. *Scandinavian Journal of Forest Research*. 2009. № 24. Р. 473–482.
23. Chain of Custody Certification FSC-STD-40-004 V3-1. URL: <https://connect.fsc.org/document-centre/documents/resource/302>.
24. Communication from the commission to the European parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the Regions. New EU Forest Strategy for 2030. 2021. 28 p. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0572>.

25. Global Forest Resources Assessment 2020. Main report. FAO. 2020. URL: <https://doi.org/10.4060/ca9825en>.
26. Merlo M., Paveri M. Formation and implementation of forest policies: a focus on the policy tools mix / *Proceedings of the XI World Forestry Congress*. Antalya, Turkey : FAO, 1997. Vol. 5. Social Dimensions of Forestry's Contribution to Sustainable Development. P. 233–254.
27. Millar C., Stephenson N., Stephens Sc. Climate change and forests of the future: managing in the face of uncertainty. *Ecological Applications*. 2007. № 17 (8). P. 2145–2151.
28. State of Europe's Forests 2020. 394 p. URL: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/SoEF_2020.pdf.
29. Sustainable Development Goals 2015-2030. URL: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>.
30. The FSC National Forest Stewardship Standard of Ukraine FSC-STD-UKR-01-2019 V 1-0. URL: <https://connect.fsc.org/document-centre/documents/resource/428>.